

УДК 658.5.011

Лисицін Олексій Борисович

Кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних технологій, orcid.org/0000-0003-3520-9990
Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ

Лисицін Борис Олексійович

Магістр, супервайзер Call-центру orcid.org/0000-0002-0245-7309

ACS Czech Republic s.r.o – Чехія, Прага, Чеська Республіка

МОДЕЛІ І МЕТОДИ РЕІНЖИНІРИНГУ РОБОТИ CALL-ЦЕНТРУ

***Анотація.** Розглянуто типові організаційні структури високотехнологічних компаній, що спрямовані на розвиток. Доведено необхідність проектного управління і впровадження проектних офісів для таких компаній. Окреслено проблему необхідності реінжинірингу Call-центрів. Виділено типові проекти Call-центрів. Визначено місце Call-центрів у програмах розвитку високотехнологічних компаній. Визначено ключові зацікавлені сторони роботи Call-центрів. За методологією Р2М сформульовано цінності кожної зацікавленої сторони у роботі Call-центрів. Підкреслено важливість гармонізації цінностей зацікавлених сторін, а також вдосконалення роботи Call-центрів. Визначено форму такого вдосконалення – проекти реінжинірингу. Наведено приклади проектів реінжинірингу для Call-центрів. Визначені моделі і методи, які можуть бути застосовані в проектах реінжинірингу Call-центрів. Описано інструменти опису та оптимізації бізнес-процесів для проектів реінжинірингу. Визначено переваги кожного описаного інструменту. Зроблено висновки щодо важливості наукового підходу до проектів реінжинірингу з точки зору науки управління проектами і програмами. Окреслено перспективи подальших досліджень в цьому напрямку.*

Ключові слова: Call-центр; проект реінжинірингу; цінності зацікавлених сторін

Вступ

Сучасні умови високотурбулентного ринкового середовища висувають особливі вимоги до учасників ринку, зокрема і для високотехнологічних компаній. Для забезпечення впевненого, сталого розвитку компаніям необхідно впроваджувати проекти, організовуючи паралельно з операційною проектну діяльність.

Ефективним таке забезпечення стає при використанні теоретичних надбань теорії управління проектами, що втілена у провідних світових стандартах [1-3], напрацюваннях українських і зарубіжних вчених [4-6].

Поряд з організацією проектною діяльністю у високотехнологічних компаніях, яка втілюється у специфічні організаційні структури (проектні офіси), що інтегруються до системи операційного управління, але працюють паралельно з нею, проекти розвитку (особливо сервісно-орієнтованих компаній) вимагають створення ще одного типу організаційних утворень – Call-центрів для підтримання постійної комунікації з клієнтами компанії.

Постає інша науково-практична задача. Оскільки створення (або інжиніринг) самих Call-центрів нерідко відбувається без застосування наукового підходу і методів оптимізації, вони вже

майже на початку свого існування потребують реінжинірингу. Переосмислення структури і функцій Call-центрів у проектах реінжинірингу має відбуватися на міцному науковому підґрунті, з використанням як фундаментальних [7] сучасних розробок [8-10] у цьому напрямку.

Мета статті

Метою статті є доведення проектною природи діяльності з реінжинірингу, обґрунтування проектів реінжинірингу Call-центрів високотехнологічних компаній, підбір моделей, методів і інструментів для таких проектів.

Виклад основного матеріалу

Роботу Call-центру високотехнологічної компанії можна вважати проектною. Для цього виявимо типову діяльність, що реалізується Call-центром і зіставимо її з властивостями проектів.

По-перше, саме створення Call-центру є проектом, який пов'язаний із розширенням, переосмисленням діяльності компанії, відкриттям нового бізнес-напрямку або підсиленням існуючих бізнес-напрямків компанії.

По-друге, метою створення Call-центру є, як правило, покращення позицій компанії на ринку, підвищення лояльності існуючих клієнтів до компанії і внаслідок цього – отримання нових

клієнтів, збільшення їх загальної кількості. Тобто сама діяльність Call-центру має виразний характер включення у більший проект (навіть програму) компанії, що пов'язаний з її розвитком.

І по-третє, саме по собі функціонування Call-центру у високотехнологічній компанії має супроводжуватися періодичною (або такою, що здійснюється час від часу) діяльністю, щоб забезпечувала сучасність такої структури, її відповідність цілям компанії, що мають властивість змінюватися у турбулентному ринковому середовищі.

Крім того, хоча це і суперечить звичній дискретизації проектної діяльності, в межах певних умовностей можна вважати спілкування з окремим клієнтом, що зателефонував у Call-центр компанії, окремим проектом, і до такого проекту застосовувати частину інструментарію проектного менеджменту.

Отже, виокремимо типову діяльність, що може здійснюватися у Call-центрах, як таку, що має характер проектів:

- оновлення матеріальної бази Call-центру;
- перехід на нові інформаційні технології взаємодії з клієнтами;
- впровадження нової інформаційної системи підтримки спілкування з клієнтом;
- збільшення штату співробітників Call-центру;
- відкриття підрозділу Call-центру або нового Call-центру.

Зазначена діяльність має характеристики тимчасовості, обмеженості ресурсів і унікальності створюваного продукту, тобто є проектною, і до неї доцільно застосовувати інструментарій науки управління проектами і програмами.

У зв'язку з тим, що Call-центри з'являються, як правило, у великих компаніях в межах реалізації не окремих проектів, а програм розвитку компаній, застосуємо до описуваної проектної діяльності ціннісний підхід з методології управління проектами і програмами для інноваційних підприємств P2M [5].

Ключовими зацікавленими сторонами роботи Call-центру визначимо:

- клієнтів компанії;
- власників компанії;
- операційне керівництво компанії;
- підрозділи з продажів компанії;
- підрозділи компанії, що надають сервіс клієнтам;
- співробітників Call-центру.

Наведемо цінності ключових зацікавлених сторін Call-центру (таблиця).

Трендом сучасного проектного менеджменту є використання моделі гармонізації цінностей

зацікавлених сторін. Принагідно до Call-центру таку модель має реалізовувати топ-менеджмент або, якщо Call-центр є елементом масштабної програми розвитку, працівник офісу управління проектами і програмами.

Загалом, реалії роботи високотехнологічних компаній передбачають співіснування офісів управління проектами і програмами і Call-центрів, більше того, таке співіснування – умова виживання компаній у сучасному турбулентному ринковому середовищі.

Таблиця – Цінності зацікавлених сторін Call-центру

№	Зацікавлена сторона	Цінність
1	Клієнти	Цілодобовий сервіс, оберненість компанії обличчям до клієнта
2	Власники	Збільшення прибутків, зростання компанії
3	Керівництво	Стабільність компанії на ринку, збільшення винагороди
4	Підрозділи продажів	Підвищення лояльності клієнтів, збільшення продажів
5	Підрозділи сервісу	Підвищення лояльності клієнтів, зменшення витрат на сервіс
6	Співробітники	Працевлаштування, комфортна робота, цінність роботи у високотехнологічній компанії

Ще однією вимогою такого роду є необхідність постійного вдосконалення, що пов'язана у проектному менеджменті з поняттями постійних покращень по моделі PMMM (Project Management Maturity Model) [4] або японською концепцією кайдзен.

У прикладному аспекті таке вдосконалення часто організаційно реалізується через проекти перегляду і вдосконалення організаційно-управлінської структури – так звані проекти реінжинірингу.

Прикладами проектів реінжинірингу в Call-центрі можуть бути такі:

- реформування організаційної структури управління Call-центром;
- покращення якості обробки запитів клієнтів Call-центру;
- зменшення часу обробки запитів клієнтів Call-центру;
- оптимізація бізнес-процесів;
- впровадження нових технічних і інформаційних інструментів вдосконалення роботи Call-центру.

Моделі і методи, що можуть бути застосовані у проектах реінжинірингу в Call-центрах, є такими:

- моделі організаційних структур матричного управління;
- модель Total Quality Management (TQM);
- модель Balanced Score Cards (BSC);
- моделі і методи тайм-менеджменту;
- моделі побудови бізнес-процесів (IDEF, DFD, ARIS, BPMN тощо);
- методи оптимізації бізнес-процесів тощо.

Окрім того, для оптимізації бізнес-процесів можна порекомендувати (серед багатьох наявних на ринку IT-рішень) такі інформаційні інструменти:

- програмний пакет ARIS (його перевага полягає у тому, що він здатен інтегруватися з ERP-системою SAP/R3);
- програмне рішення bizagi modeler (його перевага полягає у тому, що у ньому реалізується сучасна нотація опису бізнес-процесів BPMN);
- програмний пакет Allfusion process modeler (його перевага полягає у тому, що він є продуктом рішення BPWin і реалізує знайомі і перевірені моделі IDEF).

Загалом, використання сучасних, науково-обґрунтованих методів, моделей і інструментів реалізації проектів реінжинірингу Call-центрів високотехнологічних компаній дозволить покращити роботу таких утворень, підвищити їх ефективність, гармонізувати цінності їх зацікавлених сторін і в цілому зміцнити позиції компаній на ринку.

Висновки

У статті було доведено, що діяльність з реінжинірингу Call-центрів високотехнологічних компаній має всі ознаки проектної. Виокремлені зацікавлені сторони Call-центрів, визначені їх основні цінності, наведені приклади проектів реінжинірингу, що можуть реалізовуватися у Call-центрах, запропоновані моделі і методи для проектів реінжинірингу Call-центрів. Подальші дослідження можуть бути спрямовані у напрямку розробки структури проектів реінжинірингу та деталізації їх етапів.

Список літератури

1. *A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide). Fifth Edition [Текст] / USA. – PMI, 2013. – 589 p.*
2. *IPMA “Individual Competence Baseline” (ICB) Version 4.0 for Project, Programme & Portfolio Management [Електронний ресурс] / IPMA, 2015. – 431 p. – Режим доступу: <http://products.ipma.world/ipma-product/icb/read-icb/>.*
3. *ISO 21500:2012. Guidance on project management [Текст] / Project Committee ISO/PC 236. 2012. – 36 p.*
4. *Kerzner, H. Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling (10th ed.) [Текст] / H. Kerzner. – USA, New Jersey: Wiley, 2009. – 1120 p.*
5. *Руководство по управлению инновационными проектами и программами [Текст]: т. 1, версия 1.2 / пер. на рус. язык под ред. С. Д. Бушуева. – К.: Наук. світ, 2009. – 173 с.*
6. *Бушуева, Н. С. Матричні технології проактивного управління програмами організаційного розвитку [Текст]: автореф. дис. ... докт. техн. наук: 05.13.22 / Н. С. Бушуева. – Київський національний університет будівництва і архітектури, 2008. – 40 с.*
7. *Бушуев, С. Д. Автоматика и автоматизация производственных процессов: учебник [Текст] / С. Д. Бушуев, В. С. Михайлов – М.: «Высшая школа». – 256 p.*
8. *Champy, J. X-Engineering the Corporation : Reinventing Your Business in the Digital Age (Hardcover) [Текст] / James Champy. – New York : Warner Business Books. – 2002. – 232 p.*
9. *Hammer, M. Reengineering the Corporation: A Manifesto for Business Revolution [Текст] / Michael Hammer, James Champy. – New York. – NY: Harper Business. – 1993. – 223 p.*
10. *Wallace, T. F. ERP: Making It Happen: The Implementers' Guide to Success with Enterprise Resource Planning (The Oliver Wight Companies): Kindle Edition [Текст] / Thomas F. Wallace, Michael H. Kremzar. – Wiley. – 2008. – 372 p.*

Стаття надійшла до редколегії 14.04.2017

Рецензент: д-р техн. наук, проф. С.Д. Бушуєв, Київський національний університет будівництва і архітектури, Київ.

Лисицын Алексей Борисович

Кандидат технических наук, доцент, доцент кафедры информационных технологий, orcid.org/0000-0003-3520-9990
 Киевский национальный университет строительства и архитектуры, Киев

Лисицын Борис Алексеевич

Магистр, супервайзер Call-центра, orcid.org/0000-0002-0245-7309
 ACS Czech Republic s.r.o, Чехия, Прага, Чешская Республика

МОДЕЛИ И МЕТОДЫ РЕИНЖИНИРИНГА РАБОТЫ CALL-ЦЕНТРА

Аннотация. Рассмотрены типичные организационные структуры высокотехнологических компаний, направленные на развитие. Доказана необходимость проектного управления и внедрения проектных офисов для таких компаний. Очерчена проблема необходимости реинжиниринга Call-центров. Выделены типовые проекты Call-центров. Определено место Call-центров в программах развития высокотехнологических компаний. Определены ключевые заинтересованные

сторони роботи Call-центров. По методології P2M сформульовані цінності кожної зацікавленої сторони в роботі Call-центров. Підкреслена важливість гармонізації цінностей зацікавлених сторін, удосконалення роботи Call-центров. Визначена форма такого удосконалення – проекти реінжиніринга. Приведені приклади проектів реінжиніринга для Call-центров. Визначені моделі та методи, які можуть бути застосовані в проектах реінжиніринга Call-центров. Описані інструменти описання та оптимізації бізнес-процесів для проектів реінжиніринга. Виділені переваги кожного описаного інструмента. Сделані висновки про важливість наукового підходу до проектів реінжиніринга з точки зору науки управління проектами та програмами. Визначені перспективи подальших досліджень в цьому напрямку.

Ключевые слова: Call-центр; проект реінжиніринга; цінності зацікавлених сторін

Lysytsin Oleksiy B.

Doctor of Philosophy, docent, docent of information technology chair, orcid.org/0000-0003-3520-9990

Kyiv National University of Construction and Architecture, Kyiv

Lysytsin Borys O.

Magister, Team leader, orcid.org/0000-0002-0245-7309

ACS Czech Republic s.r.o.,-Czech, Prague, Czech Republic

MODELS AND METHODS OF REENGINEERING OF CALL-CENTER

Abstract. The typical organizational structures of high-tech companies focused on development are considered. The necessity of project management and implementation of project offices for companies is evidenced. The existence of Call-centers is substantiated. The problem of need reengineering Call-centers is defined. It is proved that a separate activity Call-centers can be considered a project. Typical projects of Call-centers are highlighted. The place of Call-centers in the programs of high-tech companies is defined. The key stakeholders of Call-centers are defined. They are clients, owners of the company, operating management of the company, sales departments, service departments, employees of Call-centers. According P2M methodology formulated values of each stakeholder in the Call-centers. Necessity of values harmonize stakeholders is highlighted. Highlighted improvement of Call-centers. Defined shape such improvements – reengineering projects. Examples of reengineering projects for Call-centers are described. Models and methods that can be applied in reengineering projects Call-centers are defined. Tools of description and optimization of business processes reengineering projects are described. The advantages of each tool are described. The conclusions on the importance of a scientific approach to reengineering projects in terms of project management and science programs are formulated. Prospects for further research in this area are highlighted.

Keywords: Call-center; reengineering projects; values of stakeholders

References

1. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide), 5th edition (2013). PMI, USA, 589.
2. IPMA “Individual Competence Baseline” (ICB) Version 4.0 for Project, Programme & Portfolio Management. (2015). IPMA, 431. Available: <http://products.ipma.world/ipma-product/icb/read-icb/>.
3. ISO 21500:2012. Guidance on project management (2012). Project Committee ISO/PC 236, 36.
4. Kerzner, H. (2009). Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling (10th ed.). USA, New Jersey: Wiley, 1120.
5. Bushuyev, S. D. (2009). Guidelines for management of innovative projects and programs: Vol. 1, Version 1.2. Naukovyi Svit, Kyiv, Ukraine, 173.
6. Bushueva, N.S. (2008). Matrix technology for proactive program management organizational development: Authoref. Thesis. ... Doctor. Techn. Sciences: 05.13.22. Kyiv National University of Construction and Architecture, 40.
7. Bushuyev, S.D. & Mikhailov, V.S. (1990). Automatics and automation of manufacturing processes: Textbook for high schools. M.: Publishing “High School”, 256.
8. Champy, J. (2002). X-Engineering the Corporation : Reinventing Your Business in the Digital Age (Hardcover). New York : Warner Business Books, 232.
9. Hammer, M. & Champy, J. (1993). Reengineering the Corporation: A Manifesto for Business Revolution. New York: Harper Business, 223.
10. Wallace, T.F. & Kremzar, M.H. (2008). ERP: Making It Happen: The Implementers' Guide to Success with Enterprise Resource Planning (The Oliver Wight Companies) Kindle Edition. Wiley, 372.

Посилання на публікацію

APA Lysytsin, O.B., Lysytsin, B.O. (2017). Models and methods of reengineering of Call-center. Management of Development of Complex Systems, 30, 50 – 53.

ДСТУ Лисицин О.Б. Моделі і методи реінжинірингу роботи Call-центру [Текст] / О.Б. Лисицин, Б.О. Лисицин // Управління розвитком складних систем. – 2017. № 30. – С. 50 – 53.